

اقتصاد جهانی

در آستانه رکود

بانک جهانی در آخرین گزارش خود پیش بینی اش را نسبت به رشد اقتصاد جهانی کاهش داد و اعلام کرد که بسیاری از کشورها در یک قدمی رکود اقتصادی قرار دارند.

بانک جهانی طی آخرین گزارش خود پیش‌بینی رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳ را پایین آورد.

تبعات افزایش نرخ بهره توسط بانک‌های مرکزی کشورهای جهان، تأثیرات منفی تداوم جنگ بین روسیه و اوکراین، و کندتر شدن رشد اقتصادی در اقتصادهای بزرگ جهان از جمله دلایل کاهش رشد اقتصاد جهانی برای سال جاری از سوی بانک جهانی عنوان شده است.

این بانک اعلام کرده که پیش‌بینی می‌کند در سال جاری اقتصاد جهانی ۱.۷ درصد رشد کند که به جز سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۲۰ کمترین میزان از سال ۱۹۹۳ تاکنون محسوب می‌شود. این بانک قبلاً پیش‌بینی کرده بود که اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۳ معادل ۳ درصد رشد کند که به حدود نصف کاهش پیدا کرده است.

این بانک همچنین پیش بینی کرده که اقتصاد آمریکا برای سال جاری رشد ۰.۵ درصدی داشته باشد که ۱.۹ درصد کمتر از پیش بینی قبلی این بانک در ماه ژوئن است. بانک جهانی پیش‌بینی خود نسبت به رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۴ را هم نسبت به گزارش قبلی خود در ژوئن ۲۰۲۲، ۲ دهم درصد پایین آورده و ۲.۷ درصد اعلام کرده است.

سر مقاله

رابطه اصلاح نظام بانکی

و کنترل تورم

■ **مرتضی ادب**

نقش بانک مرکزی تثبیت و پایش ضوابط اخلاقی و شرعی برای نظام مالی متناسب با اقتضائات زمان است.خلق از هیچ، یکی از ویژگی‌های نظام بانکداری تجاری مدرن است که دو رویکرد برای مقابله این رانت وجود دارد. اولین رویکرد این است که با پرهیز از خلق پول که مبتنی بر وام دهی است، اساسا امکان این رانت را نداشته باشند و رویکرد دوم این است که بانک‌ها می‌توانند خلق پول داشته باشند اما باید متناسب با آن سرمایه از بانک‌ها به بخش عمومی انتقال یابد، در کشور ما هنوز هیچ کدام از این دو رویکرد در مقابله با رانت ناشی از خلق پول اجرا نشده و به همین دلیل شاهد گسترش بانک‌های تجاری در دهه گذشته با وجود رکود اقتصادی بودیم.

اقتصاد در این دهه به طور متوسط شرایط رکودی قرار داشت، شبکه بانک‌های تجاری نیز در حال گسترش بود. گسترش بانک‌های تجاری متناسب با شرایط حقیقی اقتصاد نبود که علت آن وجود رانت برای بانک‌های تجاری بوده است. تا زمانی که این رانت وجود داشته باشد، رقابت برای دستیابی به آن باعث می‌شود گسترش بانک‌ها متناسب با سطح تولید در اقتصاد صورت نگیرد.مقصود اصلی اصلاحات چند محور پایه ای و مشخص دارد. آنها می خواهند نظام بانکی به نحوی اصلاح شود که؛

۱. تسهیلات و حجم پول کشور به بخش تولید برود و باعث افزایش تولید، رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال در کشور گردد.
۲. باعث رونق سفته‌بازی و بورس بازی در کشور نشود و احیاناً خود بانک ها دست به این اقدام برای کسب سود بیشتر زنند.
۳. باعث تورم در کشور نگردد و شاخص قیمت ها چه به صورت عمومی در مورد کلیه کالاها و خدمات و چه به صورت بخشی در یک دسته از کالاها و یا دارایی ها از قبیل زمین و مسکن، ارز، خودرو و... نگردد.
۴. باعث فساد، تبعیض، رانت خواری و توزیع ناعادلانه ثروت و درآمد در جامعه نگردد، چرا که در شرایط تورمی هر کسی بتواند منابع بیشتری از شبکه بانکی دریافت کند با کاهش قدرت خرید و باز گرداندن آسان تر آن صاحب ثروت هنگفتی از محل بهره گیری از منابع با قدرت خرید بالا و بازگشت منابع با قدرت خرید پایین خواهد شد.

۵. یک هدف بزرگتر و تخصصی هم برخی از متخصصین مطرح می‌کنند و آن بر هم زدن فضای رقابتی از طریق بنگاه داری و انحصار طلبی به دلیل دسترسی سهل و آسان به سپرده های مردم توسط شبکه بانکی است که البته در این خصوص تعابیر و تفاسیر مختلف است.

یکی از ارکان سیاست هدف‌گذاری نرخ تورم و تنظیم نرخ آن، اصلاح نظام بانکی است. از یک سو لازم است نسبت ذخیره قانونی در بانک‌های ملی افزایش یابد تا حجم رانت ناشی از خلق پول برای نظام بانکی محدود شود، از طرف دیگر در یک تقسیم بندی ساده بانک مرکزی باید چهار رویکرد عملیاتی نسبت به بانک‌های تجاری اتخاذ کند.
اولین رویکردی است که بانک مرکزی باید در پیش گیرد، در این رویکرد بانک‌هایی که به صورت مستمر، زیان انباشت می‌کنند و در نهایت بار عملکرد ملی چنین بانک‌هایی بر عهده منابع بانک مرکزی یعنی همان منابع بخش عمومی است باید تعطیل شود

ادامه در صفحه ۲

«**اخبار صنعت**» از ضرورت اصلاح نظام بانکی و تنظیم برنامه پولی متناسب با شرایط کنونی گزارش می‌دهد؛

بر آوردن ۴۰ نیاز ارزی در چهار ساعت

اصلاح نظام بانکی از ابتدای امر در دستور کار دولت سیزدهم قرار گرفت. دولت در این عرصه هم

با افشای نام بدهکاران بانکی سعی کرد از اعطای وام های کلان بی مبنا جلوگیری کند



کولاک زمستان در کشور

رئیس کل بانک مرکزی در نشست هم‌اندیشی با اقتصاددانان:

سیاست محوری واصلی

بانک مرکزی مهار تورم است

نایب رئیس اول مجلس اعلام کرد؛

تلاش مجلس برای اتمام بررسی

لایحه بودجه پیش از پایان سال

معاون اسبق شرکت ملی نفت ایران در گفت و گو با «اخبار صنعت»؛

اروپا با راهکار ذخیره کردن گاز در فصول گرم، زمستان سرد را از سر می گذرانند

گذاری موثری صورت نگرفته است در غیر این صورت اینک باید ۳۰ درصد گاز بیشتر از تولید فعلی می داشتیم.

نماینده اسبق ایران در اوپک با تاکید بر اهمیت ضرورت سرمایه گذاری در صنعت گاز کشور گفت: قطع به یقین برای توسعه صنعت گاز ایران نیازمند به سرمایه گذاری های کلانی هستیم چه سرمایه داخلی و خارجی اما متأسفانه منابع داخلی سرمایه گذاری شده در صنعت گاز کشور بسیار محدود بوده و منابع خارجی نیز نزدیک به صفر بوده به همین خاطر از تولید منطبق با هدف گذاری عقب هستیم در حالی که به موازات عقب ماندگی های تولید، مصرف شتابانی داریم که البته اوج مصرف در نتیجه وجود سرمایه مشکلات را دو چندان می کند.

محمد علی خطیبی با ارائه راهکاری برای کاهش نگرانی از عدم تأمین گاز در فصول سرد سال گفت: با توجه به اینکه اوج مصرف گاز درفصول سرد سال مثل پاییز و زمستان است و در فصل بهار و تابستان مصرف به شدت کاهش می یابد و مازاد داریم با مدیریت درست می توانیم ذخیره هایی برای جلوگیری از قطعی گاز در فصل زمستان داشته باشیم تا ذخایر در زمان اوج مصرف به ما کمک کند، ششیه مدیریت اروپا که با ذخیره سازی توانستند بحران سرما را مدیریت کنند.

وی در ادامه توضیح داد: به نظر می رسد مسوولین ایرانی نباید از موضوع مهم ذخیره سازی ها غافل شوند در زمینه گاز هم باید ذخایر گاز مایع داشته باشیم چرا که گاز ذخیره کردن حجم بالایی می طلبد اما گاز مایع را می توان در فصول اوج مصرف مثل زمستان به مصرف رساند.

وی دریایان گفت و گو خاطر نشان کرد: ذخیره سازی مناسب در شرایط اوج مصرف می تواند کمک کننده باشد بنابراین باید روی ذخیره سازی ها بیشتر کار کنیم تا برای هر استان و منطقه ای ذخایر گازی مورد نیاز در دسترس باشد و در اوج مصرف برای جلوگیری از قطعی گاز مناطقی که نیاز به مصرف گاز دارند از آنها استفاده شود، پس در شرایطی که مصرف گاز کاهش می یابد ذخیره سازی می تواند باعث مدیریت مصرف شود.



مشابه خارجی دارد به همین خاطر اصلاح وسایل گاز سوز برای کاهش مصرف بسیار حائز اهمیت است و دولت باید از صنایعی که دراین مسیر فعالیت کنند حمایت به عمل بیاورد.

خطیبی نماینده اسبق ایران در اوپک گفت: بر فرض مثال اگر ایران تحت تحریم آمریکا نبود و پای مشکلات اقتصادی و سیاسی و کشیدن خطوط لوله برای انتقال گاز به اروپا در میان نبود با مصرف بالای گاز کشور امکان صادرات گاز به اروپا آنچنان که گمان می کنیم نداشتیم.

وی در این باره توضیح داد: وقتی مصرف داخلی بالا می رود طبیعتا صادرات نیز تحت تأثیر قرار می گیرد، بنابراین دو راه در پیش رو داریم باید تولید را به شدت افزایش دهیم که توانی برای صادرات داشته باشیم یا مصرف داخلی را با مجموعه ای از اقدامات متعادل تر کنیم تا ضمن تأمین همه نیازهای داخلی امکانی برای صادرات داشته باشیم.

معاون اسبق ایران در اوپک و کارشناس انرژی خاطر نشان کرد: وجود موانع سرمایه گذاری در صنعت گاز ایران باعث شده از تولید ۱۰۰۰ میلیون متر مکعب عقب بمانیم یعنی افزایش تولید برنامه ریزی شده در بخش گاز عقب هستیم چرا که در این بخش سرمایه

۵ استان در خطر افت فشار گاز قراردارند؛

کولاک زمستان در کشور

جولایی اظهار کرد: از تمام ظرفیت خطوط استفاده می کنیم اما متأسفانه مصرف بسیار زیاد است، دو استان پر مصرف ما یعنی خراسان رضوی و مازندران در این منطقه قرار گرفتند که کار را بسیار سخت کرده، برای اینکه پایداری شبکه حفظ شود و همه هموطنان ما علی الخصوص هموطنانی که در ناحیه شمال شرق کشور هستند بتوانند از این نعمت استفاده کنند لازم است همه مردم کمک کنند.

به گفته وی ما از طریق وزارت نفت از استانداران هم خواستیم که مصارف تجاری را کنترل کنند و تمهیدات لازم را دیدیم ولی باز هم درخواست ما مدیریت مصرف از مشترکان است، پایداری شبکه منوط به مصرف درست مردم است.

معاون عملیات سازمان امدادونجات از امدارسانی به بیش از ۱۴ هزار و ۶۹۵ نفر در هفته گذشته و تا ساعت ۶ صبح دیروز، خبر داد و گفت: در این مدت زمانی، ۴۵۲ تیم عملیاتی، شامل یک هزار و ۵۹۹ امدادگر حضور داشتند.

به گزارش جمعیت هلال احمر؛ مرتضی مرادی‌پور با‌اشاره به شرایط جوی ناپایدار در هفته گذشته و تاث ۳۱ استان کشور از آبگرفتگی و کولاک، به ارائه آمار امدادرسانی از ساعت ۱۸ عصر روز جمعه تا ساعت ۶ صبح دیروز ۲۴ دی‌ماه پرداخت و گفت: در یک هفته گذشته، امدادگران جمعیت هلال‌احمر به ۲۴ استان و ۱۳۲ شهرستان، ۲۶۳ منطقه شامل ۱۲۹ محور، ۲۳ شهر، ۱۰۰ روستا و ۲۰ مناطق عشایرنشین خدمات

بارمالی

۱۲۰ هزار میلیارد

تومانی اجرای طرح

ساماندهی کارکنان



لوکس نشین‌ها

دنبال فرار از

مالیات

طبق لایحه بودجه ۱۴۰۲ واحدهای مسکونی و باغ ویلاهای بیش از ۲۰ میلیارد تومان مشمول مالیات می شوند در حالی که سال گذشته رقم دریافتی مالیات از این خانه ها محقق نشد.براساس طبق لایحه بودجه ۱۴۰۲ واحدهای مسکونی و باغ ویلاهای بیش از ۲۰ میلیارد تومان مشمول مالیات می‌شوند و در بودجه سال جاری، ارزش ۱۰ میلیارد تومانی املاک معیار لوکس بودن آنها به شمار می‌رفت. به این ترتیب، به نظر می‌رسد، دولت در لایحه بودجه سال آینده به‌طور ضمنی، تورم ۱۰۰ درصدی مسکن یا دست‌کم املاک لوکس را پذیرفته است.

یادداشت

تورم موجود

مانع اثر گذاری افزایش سود سپرده هاست



■ **علی قنبری**

اقتصاددان وعضوهیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

افزایش نرخ بهره بانکی بعد از جنگ اوکراین سیاستی راهبردی بوده به گونه ای که کشورهایی مثل روسیه و آمریکا که تورم های بالایی نداشتند برای جلوگیری از افزایش نرخ تورم و تبعاتی که بالا رفتن نرخ تورم در معیشت و تولید کشور ایجاد می کند اتخاذ کردند.

بانک مرکزی در حالی بر افزایش نرخ سود بانکی تا ۲۳ درصد تاکید دارد که نرخ تورم در ایران رقمی دو برابر سود سپرده هایی است که به تازگی به برخی سپرده ها داده می شود و برخی بانکها می توانند این سود را به سپرده گذاران خود اعطا کنند. قطع به یقین افزایش سود بانکی سیاست برای جلوگیری از بالا رفتن نرخ تورم سیاست درستی است اما در زمان خود نه اینکه کمترین کاری برای کاهش این روند صورت داده نشده باشد و وقتی تورم نزدیک به ۴۸ درصد شد نرخ بهره بانکی از ۱۸ درصد به ۲۳ درصد افزایش داده شود.

هرچند شاید بسیار کم در جذب نقدینگی افرادی که جرات ریسک های اقتصادی ندارند مفید واقع شود اما با توجه به اینکه به دلیل کاهش ارزش ریال مردم دارایی خود را در خرید کالاهای سرمایه ای مثل مسکن، دلار، سکه ، ارز و خودرو سرمایه گذاری می کنند بنابراین به نظر نمی رسد افزایش سپرده های بانکی بتواند در روند هدایت سرمایه ها و نقدینگی موجود جامعه کمک کننده باشد.

افزایش نرخ بهره وقتی سود سپرده ها به شدت با نرخ تورم موجود فاصله دارد نمی تواند تغییری در وضعیت کنونی اقتصاد به نفع کاهش حرکت نقدینگی به سمت فعالیت های غیر مولد داشته باشد بنابراین تغییر نرخ بهره مشکلات اقتصاد را حل نمی کند و منجر به تثبیت وضعیت اقتصاد ایران در بخش های مختلف نمی شود.

اقتصاد تورمی ایران از مسائل دیگری رنج می برد که بخش مهمی از آن ناشی از عدم ارتباط با کشورهای مختلف جهان، تاثیر مخرب تحریم ها و مسائل سیاسی و اجتماعی است، بنابراین در بخش خارجی و داخلی با مشکلات متعددی دست و پنجه نرم می کنیم که وجود این مشکلات مانع از اثر گذاری هر سیاستی می شود.

نرخ سود سپرده فعلی در شرایطی که نرخ تورم نزدیک به ۵۰ درصد است به معنای آب شدن سرمایه هایی است که در بانک سرمایه گذاری می شود چنان مشتی برف که در تورم دستان گرم به سرعت آب می شود، لذا سپرده گذاران دچار زیان های شدیدی می شوند.

بی تردید حل مساله تورم وابسته به نگاه مجموعه ای به چالش ها ومعضلات اقتصاد ایران است در غیر این صورت با اتخاذ سیاست هایی چون افزایش نرخ بهره بانکی کمترین مشکلی از ما حل نمی شود و در میان مدت و بلند مدت اثر گذار نخواهد بود.